

Bijlage bij het interpellatieverzoek van GroenLinks

Zoals aangekondigd verzoeken wij hierbij om een interpellatie met betrekking tot de betrokkenheid van onze Gemeente bij de aanpak van het gaswinningsdossier. Wij formuleren daartoe een aantal vragen aan het College die wat ons betreft vooral bedoeld zijn als discussiepunten voor de raad. Onze doelstelling bij deze interpellatie is het verkennen van het draagvlak bij alle politieke partijen voor een zo eensgezind mogelijke aanpak.

Nu het hele gaswinningsdossier in een ander perspectief is komen te staan, achten wij het essentieel voor de toekomst van onze gemeente dat wij het politiek zo precies mogelijk eens worden over de aanpak. Het gaat niet om algemene intentieverklaringen, het is de verantwoordelijkheid van onze Raad om dusdanige kaders te stellen dat wij onze hoofdrollen de komende jaren (en zelfs decennia waar het NPG een perspectief schetst voor 2040) goed kunnen spelen. Op basis van *onze* kaders kunnen wij onze controlerende en bijsturende rollen spelen. En alleen dan kunnen wij onze vertegenwoordigende rol waar maken.

1. En daarmee zijn we bij een eerste vraag/discussiepunt: beseffen wij **wat wij de komende jaren van onze burgers vragen**? Alleen al in het gaswinningsdossier krijgen zij te maken met drie zware processen: de schade-afhandeling, de versterking en het NPG. Formeel wordt gesuggereerd dat deze organisatorisch gescheiden zijn, maar voor de burger is dat feitelijk niet zo.

Bedenk daarbij dat wij als overheid en als gemeente de komende jaren steeds meer gaan vragen van de “zelfredzaamheid” van de burger bijvoorbeeld bij de omgevingswet, maar ook in het sociale domein, bij de privacywetgeving enz. Welke kaders moeten wij als gemeente formuleren om de burger in staat te stellen tot deze “participatie”?

2. En dat roept een tweede vraagstelling op. Wij mogen verwachten dat er rond de gaswinningsprocessen vele vragen zullen rijzen met betrekking tot de rechten en plichten van de overheid bij het vergoeden van schade, het betalen van versterkingsmaatregelen en bij het honoreren van subsidieaanvragen bij het NPG.

Hoe duidelijker de kaders en verantwoordelijkheden vooraf gedefinieerd zijn hoe beter.

Zijn er nu al kaders “overeen gekomen” en door wie? In de brieven van het College en de Minister van 5 oktober jl. is sprake van een “akkoord” respectievelijk van “afspraken” tussen “Groningse bestuurders” en Ministers. Volgens het persbericht is er een “startschot” gegeven voor een NPG en ook elders is gesproken over een “deal” en een “feestje” (waarbij een provinciale bestuurder overigens afhaakte).

Onze vraag is: wat is de juridische status van bijv. het startdocument NPG, wat is op dit moment de formele relatie tussen onze Gemeente en de Minister(s)? En wat betekent die voor de vrijheid van onze Raad om kaders te stellen en welke kaders kunnen wij onze inwoners voorleggen? Zijn wij al ergens aan geëngelijkt?

3. In het startdocument staan bijvoorbeeld **multi-interpretabele teksten over cofinanciering**; hoe moeten wij die lezen? En, nogmaals, wat is de status van het start-document? Wie was daarvoor opdrachtgever en hoe is de aanbestedingsprocedure verlopen alsmede de daaruit (kennelijk) voortvloeiende benoeming van kwartiermakers?

En is het niet vreemd om als gemeente bij te moeten dragen aan de oplossing van problemen die marktpartijen hebben veroorzaakt?

4. Nog in juli jl. adviseerde “de regio” (gemeenten, provincie, waterschappen en veiligheidsregio) dat er een **plan B** zou moeten liggen voor het geval de afbouw van de gaswinning vertraging zou oplopen. Is daar nu iets over afgesproken?

Is dat ook “de regio” die het NPG-akkoord heeft afgesproken en wat is de status van “de regio”? Zijn er al afspraken over de toekomstige samenwerking? En is die overkoepelend voor de drie processen van schadeafhandeling, versterking respectievelijk NPG?

5. Er is o.a. bij de informatiebijeenkomst voor raads- en –statenleden meermalen gerefereerd aan het **voorbeeld van het Nationale Programma Rotterdam Zuid (NPRZ)**, maar het NPG wijkt daar op vele punten vanaf. Zo hanteert men daar een 20-jarig perspectief voor de afspraken met het Rijk. Hoe is het lange-termijn-commitment van het kabinet met betrekking tot het NPG verzekerd? Wat gebeurt er als het kabinet valt of Minister Wiebes vertrekt? Minister Wiebes heeft gemeend ons als “Groningers streng te moeten toe spreken met de mededeling dat wij niet moeten wachten tot Den Haag wat bedenkt”. Is er iets afgesproken over de vraag wanneer het Kabinet al dan niet tevreden is met onze plannen?
6. Het **NPRZ** is geheel opgezet vanuit de burger en die wordt in het startdocument NPG ook veel genoemd (15 x, bijna net zoveel als het dorp (30x)) maar voor beide vinden wij in het startdocument weinig concrete handvatten. Evenmin worden zij genoemd in de indicatoren waarop potentiële NPG-projecten zullen worden beoordeeld, dit in tegenstelling tot het NPRZ waar die juist centraal staan. Ook zien wij in de Stuurgroep niet de partijen die in Rotterdam klaarblijkelijk boter bij de vis hebben geleverd (werkgevers, onderwijsinstellingen). Is het een idee de NPRZ organisatie te vragen om een advies over het Startdocument NPG?
7. Gezien onze ervaring met dorpsvernieuwing/Overschild kunnen wij constateren dat er naast de directe versterkingskosten ook sprake is van aanvullende/ondersteunende kosten. Als Gemeente hebben wij voorgefinancierd en uit de conceptbegroting 2019 blijkt dat een “lumpsum” Rijksvergoeding nog niet rond is. Er wordt verwezen naar een onduidelijke besluitvormingsstructuur en naar een nieuwe “governance” rond de gaswinning, maar de desbetreffende paragraaf in het Startdocument NPG is nog niet erg duidelijk. In de begrotingstekst (blz. 112) wordt echter al gerept van positieve ontwikkelingen op grond waarvan de voorfinanciering wordt voortgezet. Wat zijn die positieve ontwikkelingen? En wat zegt dat over de toekomst? Is het niet **verstandig om vast een claim te melden bij het NPG** voor de vernieuwing van de dorpen in Midden-Groningen? Dit geldt te meer omdat uit het start-document NPG de indruk ontstaat dat er wel aandacht is voor grote thema’s en projecten maar minder voor dorpsvernieuwing en leefbaarheid.
8. Kan het College de slotzinnen van zijn brief over **onze betrokkenheid als Raad** aan ons d.d. 5 oktober jl. toelichten? Het plaatst de daarin opgenomen vraag resp. toezegging in de toekomstige tijd, daarmee suggererend dat we een station gepasseerd zijn. Ons beeld is dat er nog niks met enige juridische status besloten is en dat wij als raad dus nog vrij zijn de ons toekomstige kaderstellende en controlerende taken in te vullen.
9. In dit verband vragen wij hoe het College nu aankijkt tegen de op 31 mei aangehouden motie. Met name onze suggesties om een 12 jarenplan op te stellen (inmiddels cf. de

suggestie in het StartDocument voor een meerjarig “regionaal” programma) met behulp van **een Raadscommissie**. Wij doen dat voorstel nogmaals omdat wij daarmee uit willen drukken dat wij van harte mee willen werken aan een raadsbrede ontwikkeling van duidelijke kaders.